

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi og miljøkomiteen Stortinget
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/3807-

10. desember 2021

Representantforslag 37 S (2021-2022) om å reforhandle styringsavtalen med Enova SF

Jeg viser til brev fra energi- og miljøkomiteen datert 1. desember med forslag fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug om å reforhandle styringsavtalen med Enova SF.

Regjeringen er dypt bekymret for økte strømpriser denne vinteren. De høye strømprisene er særlig krevende for husstander med lave inntekter. Derfor har både regjeringen og Stortinget vært opptatt av å avhjelpe situasjonen for dem med lavest inntekt. En ekstraordinær utbetaling ble gjort 19. november 2021 til bostøttemottakere i de delene av landet med høyest strømpriser, i tillegg til å redusere elavgiften. Vi ser på flere mulige ordninger for energioppgradering av boliger for husstander med lave inntekter.

Regjeringen har ambisiøse mål i klimapolitikken. Innen 2030 skal vi kutte utslippene med 55 prosent, samtidig som vi omstiller både samfunn og næringsliv til et lavutslippssamfunn i 2050. Denne omstillingen vil kreve mye energi, utvikling og implementering av ny teknologi og energisparing. Det er en tett kobling mellom energisystemet og utslippsreduksjoner, ikke minst gitt behovet for elektrifisering i både industrien og i transportsektoren. Et godt utviklet energisystem er viktig for å muliggjøre raske og effektive utslippskutt.

Som følge av de ambisiøse klimamålene er Enova spisset som klimavirkemiddel i den nye styringsavtalen, som gjelder fra januar i år. Enova skal også finne gode løsninger som bidrar til et effektivt energisystem. Enovas rolle her er imidlertid i størst grad knyttet til utvikling av fleksibilitetsløsninger.

Regjeringen har sammen med SV gjennom budsjettforliket lagt opp til å styrke Enova betydelig i 2022. En økning på totalt 750 mill. kroner vil blant annet gi utslippskutt, teknologiutvikling og omstilling i næringslivet, hurtigladestasjoner for elbiler og støtte til husholdningene. Dette er en viktig styrking, som vil komme både næringsliv og privatpersoner til gode.

Vi har et bredt anlagt virkemiddelapparat, med aktører som Norges Forskningsråd, Innovasjon Norge, Siva og Nysnø, hvor alle har hver sin rolle og bidrar hver på sin måte til teknologiutvikling og omstilling av samfunnet i en mer klimavennlig retning. Gjennom Enova skal staten være med og hjelpe innovative aktører som er villige til å ta risiko for å utvikle en mer klimavennlig næring. Enovas rolle er rettet mot senfase teknologiutvikling og tidligfase markedsintroduksjon, med sikte på å oppnå varige markedsendringer, slik at løsninger tilpasset lavutslippssamfunnet på sikt blir foretrukket uten støtte. Denne markedsnære tilnærmingen har vært viktig helt siden opprettelsen av Enova.

Enova skal bidra til å modne teknologier slik at de blir bedre og billigere og i neste omgang kan tas i bruk uten støtte. Dette er et svært viktig ledd i kjeden ettersom det i alle sektorer, blant annet innenfor industrien og i transportsektoren, i dag ikke finnes kommersielt tilgjengelige løsninger for å kutte utslippene tilstrekkelig. Enova bidrar til å avlaste risiko og kostnader for de som er først ute med å teste nye løsninger. Det er viktig at noen går foran for at alle andre i neste omgang skal ha bedre og billigere teknologier å velge mellom.

Dette gjelder også for Enovas rolle overfor husholdninger og forbrukere. Varmepumper var for eksempel på et tidspunkt en ny og umoden teknologi – nå er det å anse som relativt vanlig, med årlig salg på om lag 100 000 enheter. En del andre energiltak det er lurt å gjennomføre på boliger er likedan å anse som modne, og noe mange installerer hvert år. Det byttes vinduer og etterisoleres for flere milliarder kroner årlig. Utviklede løsninger der Enova har bidratt med risikoavlastning for teknologiutvikling må videre kunne gjøres tilgjengelige for husstander med lav inntekt. En tettere kobling til Husbanken kan her være en mulig del av løsningen som tilgjengeliggjør enøk-støtte.

Husholdninger og forbrukere spiller en viktig rolle i omstillingen til lavutslippssamfunnet. Enova skal derfor årlig stille til disposisjon minimum 300 millioner kroner til tiltak hos husholdninger og forbrukere, for å bidra til reduserte klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet. Det er en økning på 50 mill. kroner årlig fra forrige avtale og betyr mer penger til å støtte opp om utviklingen i for eksempel klimanøytrale materialer, egenproduksjon av strøm, økt fleksibilitet i energisystemet og endret atferd i transport og forbruk. Dette muliggjør husholdninger og forbrukeres deltakelse i klimadugnaden.

Regjeringen legger dessuten gjennom budsjettforliket med SV opp til å styrke Enovas aktivitet rettet mot energiltak hos husholdninger og forbrukere med 100 millioner kroner. Totalt vil det dermed stilles 400 millioner kroner til disposisjon til husholdninger og forbrukere i 2022.

Uavhengig av hvor mye Enova ender opp med å betale ut i løpet av inneværende år vil det ikke innebære at det utbetales mindre støtte til sammen over avtaleperiodens fire år. Midlene vil utbetales over avtaleperioden.

Husholdninger har opptil 20 måneder på seg å levere kvittering på gjennomført tiltak under Enovatilskuddet, så mye av det som skjer i år vil ikke dukke opp i statistikken før et stykke frem i tid. Over perioden 2017-2020 oppfylte Enova kriteriet i avtalen om å disponere 1 mrd. kroner for enøk-tiltak i husholdninger. Over denne perioden tildelte Enova om lag 1 030 mill. kroner til husholdninger.

Påslaget på nettariffen har fra opprettelsen av Enova dannet en stabil og forutsigbar grunnfinansiering av Enovas viktige arbeid. Det er ingen formell kobling mellom husholdningers andel av påslaget og hvor mye de har fått i støtte.

Enova spiller en viktig rolle i å støtte teknologiutvikling og markedsintroduksjon av klima- og energiteknologi. Det er ikke aktuelt for regjeringen å redusere denne innsatsen ved å reforhandle styringsavtalen. Støtten fra Enova øker samfunnets grønne omstillingsevne, noe som kommer alle innbyggere til gode. Et grønt og omstillingsdyktig næringsliv gir verdiskaping og arbeidsplasser i tillegg til lavere utslipp. Enova har dessuten flere støtteprogrammer som kommer husholdninger og forbrukere til gode utover de som rettes spesifikt mot dem. For eksempel bidrar Enovas støtte til hurtigladere og elbusser til å gjøre det enklere å velge klimavennlige transportløsninger og legge til rette for økt utbredelse og bruk av elbil i alle deler av landet.

Regjeringen vil se på andre mulige ordninger for energioppgradering av boliger for husstander med lave inntekter. Her har flere pekt på at Husbanken kan spille en rolle for å hjelpe flere med lavere inntekt til å ta i bruk energisparende tiltak som baserer seg på kjent teknologi.

Med hilsen

Espen Barth Eide